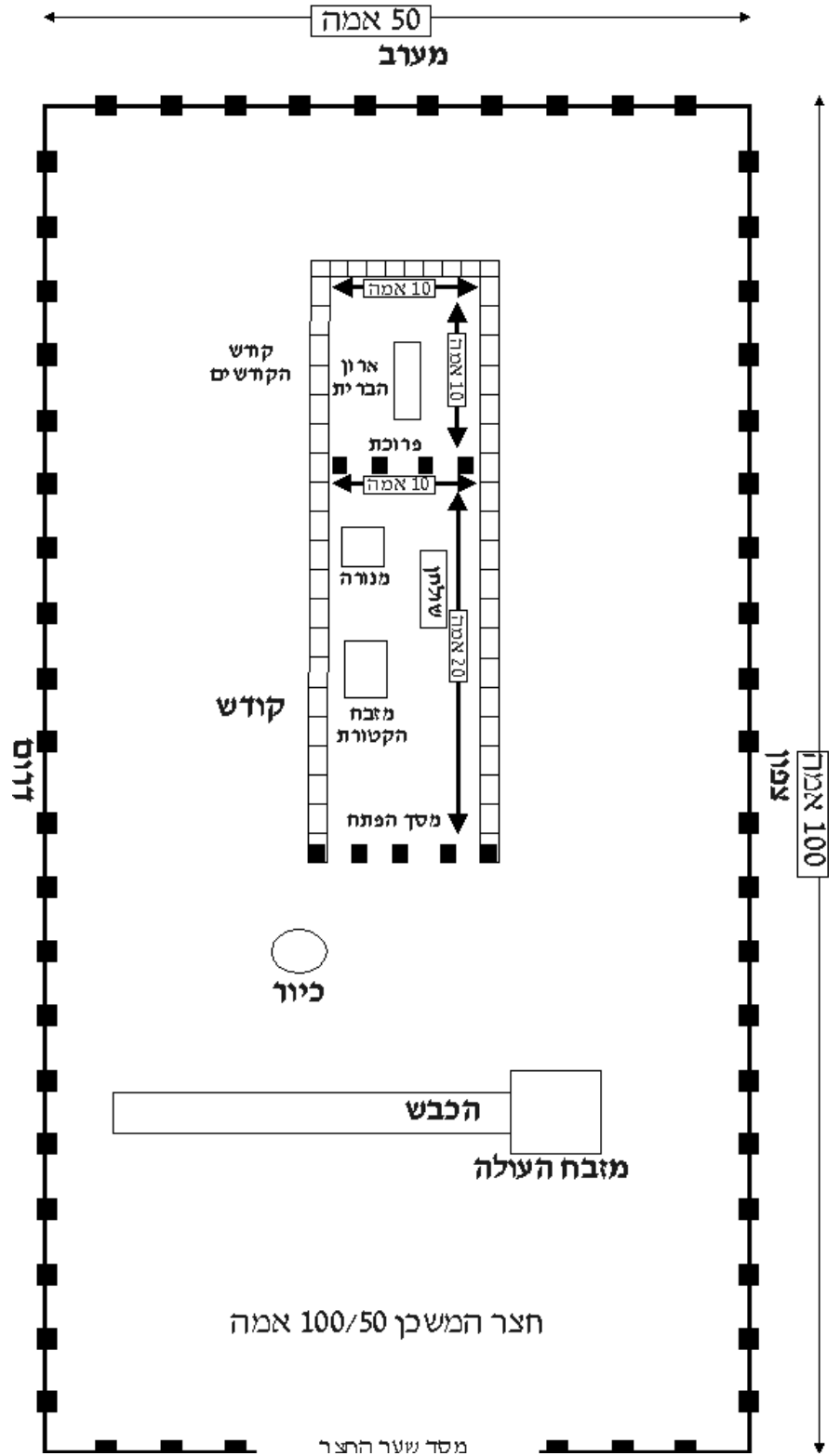

כלי המשכן ובגדי כהן

תרשים המשכן וכליו

תשובה	שאלה	הערות
<p>א. בחצר המשכן היו <u>מזבח העולה</u> (כ"ז, א- ח), שהיה עשוי עצי שטים ומצופה נחושת, ו<u>הכיוור</u> (ל', יז- כא), שהיה עשוי נחושת.</p> <p>ב. שמות כ"ח, ו- ל': <u>האפוד</u> היה כעין סינר המקיף את גוף הכהן הגדול והיו בו שתי אבני שהם, שעל כל אחת מהן שמות של ששה משבטי ישראל, לפי סדר הולדתם. מיקום האבנים היה על כתפות האפוד והן שימשו "אבני זכרון לבני ישראל, ונשא אהרן את שמותם לפני ה' על שתי כתפיו לזכרון" (שם יב). זכרון לבני ישראל את חובתם לעבודת ה' וזכרון לה' את צדקתם של ישראל ובריתו אתם).</p> <p><u>החושן</u> היה מוצמד לאפוד ומונח על לבו של אהרן ובו שתיים עשרה אבנים (12 אבני חן שונות) שעל כל אחת מהן שם של שבט אחד מישראל. מטרת האבנים היתה נשיאת שמות בני ישראל "על לבו בבואו אל הקודש לזכרון לפני ה' תמיד" (שם כט) וכן היו על החושן האורים ותומים שדרכם היה מתברר משפט ה' לשואלים בו ועל כן נקרא "חושן משפט".</p>	<p>א. ציין שני כלים שהיו בחצר המשכן וכתוב מאילו חומרים היה עשוי כל אחד מהם.</p> <p>ב. ציין שני בגדי כהונה שבהם היו אבנים.</p> <p>כמה אבנים היו בכל אחד מבגדים אלו ומה היתה מטרתם/ תפקידם?</p>	<p>1. עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>א. 1. מזבח הזהב (שמות ל') היה באהל מועד (= הקודש) ומזבח הנחושת היה בחצר המשכן (שמות כ"ז).</p> <p>2. מזבח הזהב שימש להקטרת קטורת ומזבח הנחושת שימש להקרבת קרבנות.</p> <p>ב. 1. במשכן היו אדני כסף ואדני נחושת, ששימשו בסיס שבו ניתנו קרשי המשכן השונים. אדני הכסף עמדו בבסיסם של קרשי המשכן (כ"ו, יט) ובבסיסם של עמודי הפרוכת (כ"ו, לב). אדני הנחושת עמדו בבסיס העמודים שהיו בחצר המשכן (כ"ז, ט- יט).</p> <p>2. הבריחים היו עשויים עצי שטים ושימשו לחיבור קרשי המשכן.</p> <p>בכל אחד מקירות המשכן היו חמישה בריחים (מוטות ארוכים): שניים בחלקו העליון (אורך כל אחד מהם כאורך מחצית הכתל), שניים בחלקו התחתון, ואחד באמצעו (הבריח התיכון), שאורכו כאורך הכתל כולו.</p>	<p>א. בין כלי המשכן נכללו מזבח הזהב ומזבח הנחושת.</p> <p>1. היכן היה מקומו של כל אחד ממזבחות אלה?</p> <p>(יש לציין אם המקום היה בחצר המשכן, באהל מועד או בקדש הקדשים).</p> <p>2. למה שימש כל אחד ממזבחות אלה?</p> <p>ב. עיין בפרק כ"ו.</p> <p>1. כתוב שני חומרים שמהם היו עשויים האדנים במשכן וציין מה היה שימושם של האדנים.</p> <p>2. למה שימשו הבריחים וממה היו עשויים?</p>	<p>עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>א. 1. משה נצטווה לעשות טבעות ובדים לארון (שמות כ"ה), לשולחן (שמות כ"ה), למזבח הנחושת (כ"ז) ולמזבח הזהב (ל').</p> <p>הטבעות היו עשויות זהב והבדים היו עשויים מעצי שטים. (בדי הארון, השולחן ומזבח הזהב היו מצופים זהב, ובדי מזבח הנחושת היו מצופים נחושת). הבדים הם ה"מקלות" שהיו נתונים בתוך הטבעות ושימשו לנשיאת אותם כלים. (לגבי הארון צוין במיוחד שהבדים</p>	<p>א. 1. ציין שלושה כלים שמשה נצטווה לעשות להם טבעות ובדים.</p> <p>מהם הבדים, ממה היו עשויים ולשם מה נעשו הטבעות והבדים?</p> <p>2. היכן היה מקומו של כל אחד מהכלים שציינת? (ציין אם בחצר המשכן, אהל מועד או קדש הקדשים).</p> <p>ב. ציין שני כלים שהיה בהם חלק עשוי</p>	<p>2. עפ"י שאלת בגרות</p>

סיכום ספר שמות – לשימוש פרטי למורים ולתלמידים

www.meir-avitan.co.il מתוך האתר של מאיר אביטן

<p>היו נשארם כל הזמן בטבעות). 2. הארון היה בקדש הקדשים, השולחן ומזבח הזהב היו בקדש (אהל מועד) ומזבח הנחושת היה בחצר המשכן. ב. * הארון, השולחן והמזבחות היו עשויים עצי שטים ומצופים זהב (הארון, השולחן ומזבח הקטורת) או נחושת (מזבח העולה). * המנורה היתה מזהב טהור בלבד. הכיור היה עשוי מנחושת.</p>	<p>מעץ וכלי אחד העשוי כולו ממתכת.</p>	
<p>א. הכיור היה עשוי נחושת ושימש לרחצת הכהנים את ידיהם ורגליהם לפני בואם אל הקודש. ב. בגדי לכן הם ארבעה בגדים שהיה כהן גדול לובש ביום כיפור, והם: כתנת בד, מכנסי בד, אבנט בד ומצנפת בד.</p>	<p>א. ציין היכן עמד הכיור, ממה היה עשוי ולמה שימש. ב. ציין מהם ארבעת "בגדי לכן" וכתוב מתי היה כהן גדול לובש אותם.</p>	<p>3. עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>א. (מזבח העולה – בחצר המשכן, מזבח הקטורת – באהל מועד. המנורה – בצלע הדרומית של אהל מועד [מול השולחן, שהיה בצלע הצפונית של אהל מועד]). ב. עורות אילים מאדמים שימשו מכסה (גג) לאהל (כ"ו, יד). מכסה זה היה מעל לגג שהיה עשוי יריעות עזים, ומעליו היה עוד מכסה של עורות תחשים. שש משזר הם חוטי פשתן השזורים זה בזה – ששה חוטים ההופכים לחוט חזק אחד. בחוטים אלה השתמשו ליריעות המשכן (כ"ו, א). בנוסף השתמשו בחוטי צמר הצבועים בשלושה צבעים שונים: תכלת, ארגמן ותולעת השני. בכל ארבעת סוגי החוטים האלה השתמשו גם לעשיית הפרוכת (כ"ו, לא), האפוד (כ"ח, ו) ועוד.</p>	<p>א. עיין בתרשים המשכן שלפניך וציין במחברתך מהו המספר המתאים בתרשים לכל אחד מפריטי המשכן הבאים: מזבח העולה, מזבח הקטורת, מנורה. שים לב: בתרשים יש שני מספרים מיותרים. ב. לאיזה צורך השתמשו בעורות אילים מאדמים ולאיזה צורך השתמשו בשש מושזר?</p>	<p>4. עפ"י שאלת בגרות (קיץ תשס"ג)</p>
<p>א. 1. למשכן היו עשר יריעות שחוברו ביניהן ע"י לולאות וקרסים (קרסי זהב). היריעות היו כיסוי על קרשי המשכן. 2. גג המשכן היה עשוי מיריעות עזים, מחוברות בלולאות וקרסים (קרסי נחושת). מעליהן היה עוד כיסוי של עורות אילים מאדמים וכיסוי נוסף של עורות תחשים. ב. "סרח העודף" הוא חלק יריעה שהיה יתר על אורך גוף המשכן (מעבר לאורך שהיה דרוש לכיסויו). אורכו היה חצי היריעה והוא השתלשל אל מאחורי המשכן. גם באורך יריעות האהל היה עודף של שתי אמות ועודף זה נח על צדי המשכן, אמה מכל צד. (כדי שדבר יהיה מכוסה היטב יש צורך בעודף של המכסה על הגוף, כשם שמכסה קופסא הוא בעל שולים מעבר לגודל</p>	<p>עיין בפרק כ"ו. א. 1. ציין את מספר יריעות המשכן וכתוב כיצד חוברו היריעות זו לזו. 2. מהו החומר ממנו היו עשויות יריעות הגג? ב. מהו "סרח העודף" של היריעות ומה נעשה בו?</p>	<p>5</p>

סיכום ספר שמות – לשימוש פרטי למורים ולתלמידים

www.meir-avitan.co.il מתוך האתר של מאיר אביטן

	פתח הקופסא).	
<p>א. המנורה עמדה באהל מועד. במקום זה עמדו גם השולחן ומזבח הזהב. ב. הכרובים היו על ארון העדות (ארון הברית). הארון עמד בקדש הקדשים.</p>	<p>א. היכן היה מקומה של המנורה במשכן? (ציין אם מקומה היה בחצר המשכן, באהל מועד, או בקודש הקודשים). ציין שני כלים נוספים שעמדו במשכן באותו מקום שבו עמדה המנורה. ב. על איזה כלי מכלי המשכן היו הכרובים, ובאיזה מקום במשכן נמצא הכלי הזה?</p>	<p>6. עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>א. 1. תפקידה של הפרוכת היה להבדיל בין הקדש לבין קדש הקדשים. הכפורת שימשה לכיסוי ארון הברית. 2. המסך הבדיל בין אהל מועד לבין החצר. מבחינה זו היה תפקידו דומה לזה של הפרוכת. ב. השולחן שימש להנחת לחם הפנים. היה עשוי עצי שטים ומצופה זהב. מקומו: בצד הצפוני של אהל מועד.</p>	<p>עיין בפרק כ"ו פסוקים לא- לז והשב על השאלות הבאות: א. 1. מה היה תפקידה של הפרוכת ומה היה תפקידה של הכפורת? 2. מה היה תפקידו של המסך ולאיזה משני הפריטים לעיל היה דומה מבחינה זו? ב. מה היה מקומו המדויק של השולחן, למה שימש וממה היה עשוי?</p>	<p>7.</p>
<p>א. במזבח העולה ובכיור היתה נחושת (בכיור רק נחושת). שניהם היו בחצר המשכן. ב. במזבח הקטורת, בארון, בשולחן ובמנורה היה זהב (במנורה רק זהב). המזבח, השולחן והמנורה היו באהל מועד והארון היה בקדש הקדשים.</p>	<p>א. ציין שני כלים שהיתה בהם נחושת וכתוב היכן היה מקומו של כל אחד מהכלים הללו (חצר המשכן, אהל מועד או קדש הקדשים). ב. ציין שני כלים שהיה בהם זהב וכתוב היכן היה מקומו של כל אחד מהכלים הללו.</p>	<p>8. עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>א. שמות כ"ז, כ- כא: נר התמיד הוא הנר המערבי של המנורה, שהיתה באהל מועד. הואר בעזרת שמן זית זך כתית (= כתוש במכתש ולא טחון בריחים). ב. עורות התחשים שימשו לכיסוי העליון שעל המשכן (כ"ו, יד). הבריא התיכון עבר באמצעו (מחצית גבהו) של כתל הקרשים וארכו היה מן הקצה עד הקצה, כארכו של כל הכתל (שלא כבריחים העליונים והתחתונים, שכל אחד מהם הגיע עד מחצית הכתל). ב. עפ"י רש"י היה הבדל נוסף בין הבריא התיכון לבריחים האחרים והוא שהבריחים העליונים והתחתונים עברו מחוץ לקרשים וחוברו אליהם בטבעות ואילו הבריא התיכון עבר בתוך הקרשים דרך נקבים שהיו בתוכם.</p>	<p>א. מה היה מקומו של נר התמיד ובמה הואר? ב. לאיזה צורך השתמשו בעורות תחשים ולמה שימש הבריא התיכון? (כ"ו, כח)</p>	<p>עפ"י שאלת בגרות</p>

סיכום ספר שמות – לשימוש פרטי למורים ולתלמידים

www.meir-avitan.co.il מתוך האתר של מאיר אביטן

<p>א. מזבח הנחושת = מזבח העולה (פרק כ"ז) = המזבח החיצון. מזבח הזהב = מזבח הקטורת. (פרק ל') = המזבח הפנימי. 2. מזבח הנחושת היה בחצר המשכן ומזבח הזהב היה באהל מועד ב. כתנת, מצנפת, אבנט. (וכן: מכנסי בד, ציץ, מעיל האפוד).</p>	<p>9. עפ"י שאלת בגרות א. 1. במשכן היו שני מזבחות. ציין שני שמות שהיו לכל מזבח. 2. היכן היה מקומו של כל אחד מהם (ציין אם היה בקודש, בקדש הקדשים או בחצר המשכן). ב. ציין שמות של שלושה מבגדי אהרן ובניו שלא היו בהן אבני חן.</p>
<p>א. הארון היה עשוי עצי שטים ומצופה זהב, מעליו היתה כפורת זהב טהור. ה' דבר עם משה מעל הכפורת מבין שני הכרובים (כ"ה, כב). ב. סירות, יעות וכו' – שייכים למזבח העולה. קערות, כפות וכו' – שייכים לשולחן.</p>	<p>10 עיין בפרקים כ"ה וכ"ז, א-ח. א. ממה היה עשוי ארון העדות ומה הקשר שלו להתגלות ה'? ב. לפניך שתי קבוצות פריטים. ציין איזו מהן שייכת לשולחן ואיזו למזבח: 1. סירות, יעות, מזרקות, מזלגות, מחתות. 2. קערות, כפות, קשוות, מנקיות.</p>
<p>א. המנורה היתה עשויה זהב טהור. ייחודה היה בכך שהיתה עשויה מקשה אחת (עשויה מחתיכה אחת ולא מצירוף חלקים זה אל זה). ב. הירך, הקנה המרכזי וששת הקנים היו חלקיה ההכרחיים. הגביעים, הכפתורים והפרחים היו לקישוט.</p>	<p>11 עיין בפרק כ"ה. א. ממה היתה עשויה המנורה ומה ייחד אותה לעומת שאר הכלים? ב. אילו מפריטי המנורה הבאים היו חלקיה ההכרחיים ואילו מביניהם היו פריטים לנוי בלבד: ירך, גביעים, קנה, כפתורים, פרחים, קנים?</p>
<p>א. מעיל האפוד כלל פעמונים ורימונים. מטרתם היתה שקולו של אהרן יישמע בבואו אל הקודש ובצאתו, ולא ימות (דעת מקרא: כשר הבא לפני מלך בשר ודם שחייב להודיע תחילה על כניסתו, והנכנס ללא רשות חייב מיתה). ייחודו של מעיל האפוד בכך שהיה עשוי כולו תכלת, לעומת האפוד והחושן שהיו בהם גם חוטים אחרים. ב. על ציץ הזהב היו חקוקות המלים "קדש לה'" (חרותות מצדו הפנימי וכולטות מצדו הגלוי) לציין שאהרן הוא שליחם של ישראל לעבודת הקדש. הציץ ציין שאהרן נושא את עוון הקדשים שמקדישים ישראל (אם נעשה משהו שלא כראוי). הציץ היה מונח על מצח אהרן והיה קשור עם המצנפת (צדה הקדמי של המצנפת היה מעל מצח אהרן והציץ היה על המצח עצמו).</p>	<p>12 עיין בפרק כ"ח. א. איזה מבגדי הכהן הגדול כלל "פעמון זהב ורימון פעמות זהב ורימון", מה היתה מטרתם של הפעמונים והרימונים ומה היה ייחודו של החומר ממנו היה עשוי בגד זה לעומת האפוד והחושן? ב. מה היה תפקידו של ציץ הזהב הטהור, היכן היה מונח ולאיזה בגד מבגדיו של אהרן היה קשור?</p>
<p>א. <u>כרובים</u> – היו מעל הארון. <u>פתיל תכלת</u> – שימש לקשירת הציץ אל ראשו (מצנפתו) של הכהן הגדול. <u>קלעים</u> – יילון עשוי חוטים קלועים שכסה את עמודי חצר המשכן.</p>	<p>13 א. ציין פריט אחד מפריטי המשכן שאליו היה קשור כל אחד מהדברים הבאים: כרובים, פתיל תכלת, קלעים, גביעים משוקדים. ב. ציין שלושה בגדים מבגדי הכהן הגדול</p>

סיכום ספר שמות – לשימוש פרטי למורים ולתלמידים

www.meir-avitan.co.il מתוך האתר של מאיר אביטן

<p>גביעים משוקדים – במנורה. ב. אפוד, חושן, ציץ.</p>	<p>שהיה בהם זהב.</p>	
<p>א. פרוכת, אפוד, חושן, יריעות המשכן, מסך. ב. כתנת, אבנט, מצנפת (לכהן גדול, מגבעת לכהן הדיוט), מכנסים.</p>	<p>א. ציין שלושה מפרטי המשכן שבהם השתמשו בשש משזר. ב. ציין שמות ארבעה בגדים שהיו משותפים לכהן גדול ולכהן הדיוט.</p>	<p>14</p>